

Foto fra NNV rapport 1. 2006

Dendrokronologi

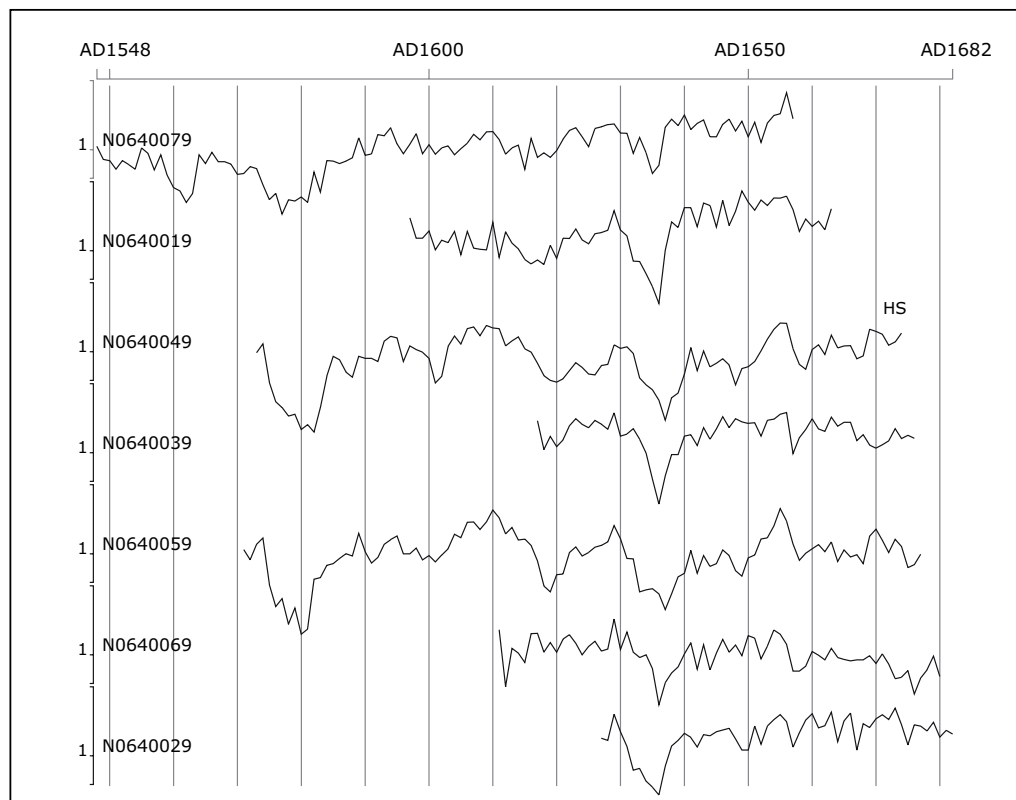
Vest-Agder fylkeskommune samarbeider med Nationalmuseet for å få utarbeidet en dendrokronologisk grunnkurve for eik fra Vest-Agder. Innitativet kom fra undertegnede, og bakgrunnen var et annet funn nettopp fra Lyngdal.

For få år siden ble det oppdaget at eiketømmer fra en

stavkirke var blitt gjenbrukt da Austad kirke ble nybygd i 1803. Takket være en årringsprøve fra et par av stokkene, fant man ut at den eldre kirken var blitt reist i 1187 – eller noen år senere. Men som en ”bieffekt” oppdaget man at middelalderskipene Sjørenga 3 fra Gamlebyen i Oslo og Roskilde 6 fra Sjælland hadde en sekvens av årringer som var til forveksling lik den fra stavkirken i Lyngdal. Forklaringen måtte være at disse skipene var bygd av tømmer fra Lyngdal eller iallfall et sted i landskapene rundt Lindesnes.

Dendrokronologi – eller årringsdatering – tar utgangspunkt i studiet av variasjonene i trærnes årringer. De fleste vet at man kan bestemme alderen til et tre ved å telle årringene. Det er sikkert færre som vet at mønstret av brede og smale årringer fra mange trær kan brukes til datering av arkeologiske og historiske monumenter. Videre kan dette mønstret brukes til å bestemme opprinnelsessted for tømmer som er brukt til bygninger, fartøyer eller andre trekonstruksjoner.

Grunnlaget for metoden er det faktum at trær av samme art vil vokse likt når de vokser under like betingelser. Det betyr at alle trær vil danne en bred årring i en god vekstsesong og en smal årring i en dårlig. Normalt avhenger veksten først og fremst av klimaet i trærnes vekstsesong, og det gjør det mulig å utarbeide kurver for et landområde som viser variasjonen i tykkelsen av trærnes årringer. En slik kurve kalles en grunnkurve, og den kan rekke flere tusen år bakover i tid.

Bildet viser årringskurvene fra Kvellandsloftet, plassert på en tidsskala. Fra NNV rapport 1. 2006